

Un număr vechi 1 leu

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei
 Studenții plătesc pe jumătate

Străinătatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘTI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

SUMAR :

NECROLOG : Gheorghe Pallade.

Darurile manuale sunt sau nu supuse impositului de mutațiune ? de d. C. E. Schina.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ :

Curtea de Casație secțiunii-uite: *Moștenitorii Veşler cu Ministerul de finanțe.*

Judecătoria ocol. Cloșani (Mehedinți) : *Ioa Țiulea cu Mih. C. Săvcu.*

JURISPRUDENȚA STREINĂ :

Curtea superioară de justiție (de apel) din Luxemburg : *Ed. Faeler cu Maria Schaus.*

Procedura verificării creanțelor în materie de faliment (Răspuns d-lui C. Botez), de d-l Al. Negrescu.

GHEORGHE PALLADE

Sunt oameni despre cari când auzi că au murit, nu crezi, nu poți crede.

Această *uitare*, pentru moment, a legilor firei, 'ți dă măsura valoarei aceluia pe care, până la constatarea realității triste, 'l socoteai în afară de loviturile ce pot atinge pe orî care muritor.

Și dacă această îndoială asupra morții, te coprinde când e vorba de un om deosebit numai prin talentul lui, îndoiala devine neîncredere desăvârșită atunci când, pe lângă talent, omul acela era făcut să te robească prin bunătatea lui nemărginită, prin neasemănata lui mărire de suflet.

Din nenorocire realitatea tristă a înlocuit îndoiala : In ziua de 26 Maiu 1903, Pallade magistratul integru, avocatul distins, marele luptător politic, moare în mijlocul amicilor săi din Bârlad, unde se dusesse să 'și apere cel mai sfânt și mai mare bun pe care-'l avea : Cinstea lui.

Gheorghe Pallade s'a născut la anul 1858 în orașul Bârlad. Copil al unei familii modeste, aproape lipsit de mijloace, el a avut

de dus luptă uriașă contra greutăților pe care le întâmpin toți aceia cari n'au pe lume alt sprijin de cât munca lor.

Și în această luptă Pallade a învins, căci ce piedică ar fi putut rezista minții și energiei acestui mare luptător ?

Fie-care treaptă, din treptele mării pe cari le-a urcat Pallade a fost rezultatul biruinței după o luptă ; luptă pe care aceia cari n'au de cât greutatea de a se naște pentru a ocupa demnități, sau cari știu să se ridice și prin alte mijloace de cât prin muncă, nu o cunosc.

Pallade era dintre cei puțini cari pot spune cu mândrie : „Locul pe care'l ocup, nu'l datoresc de cât muncei mele“.

Inainte de a se devota cu totul politiceii, Gheorghe Pallade a făcut parte dintre membrii magistraturei și ai baroului.

Ca tot omul superior, el s'a distins și în acest câmp de activitate, după cum s'ar fi distins în orî care altul.

In barou el a ocupat un loc de frunte, pe care 'l-a cucerit prin studiu serios, prin talentul lui superior, prin acea căldură deosebită care făcea ca cuvântul lui să fie ascultat și respectat.

In timpul din urmă părăsește baroul, pentru a se consacra cu totul politiceii, în serviciul căreia aducea acele calități alese, cari 'l-au făcut să ocupe cu deosebită demnitate, loc printre cei mai corecți și mai distinși oameni politici ai noștri.

Curierul Judiciar își unește glasul său cu acela al întregii țări, exprimându-și sincerul și nemărginitul său regret pentru pierderea distinsului om de drept și marelui cetățean Gheorghe Pallade.

Darurile manuale sunt sau nu supuse impositului de mutațiune?

Concluziuni luate de d-l procuror general G. E. Schina în ședința Secțiilor unite a Curții de casație din 8 Maiu a. c., în procesul B. Schonfeld și alții, cu Ministerul de finanțe.

Tribunalul de Iași s. II, printr'o sentință pronunțată în ziua de 5 Maiu 1902, respinge apelul recurenților contra unui proces-verbal al inspectorului financiar Grigorescu, prin care aceștia fuseseră condamnați la plata unei taxe și amende pentru că contraveniseră legii timbrului prin faptul primirii de la defunctul Vexler daruri manuale consistând în bani și efecte publice în valoare de 324,700 lei.

Făcându-se recurs de cei condamnați, această înaltă Curte casează hotărîrea trib. Iași și trimite afacerea trib. Roman pentru a fi din nou judecată. Tribunalul de trimitere, prin sentința pronunțată în ziua de 14 Octombrie 1902, împărțind acelaș mod de a vedea ca și trib. Iași, această înaltă Curte, în urma noului recurs făcut de aceleași persoane, sprijinit pe aceleași motive e chemată dară a'l judeca în secțiuni-unite, conform art. 74 al legii sale constitutive.

Din hotărîrea trib. ce v'e este denunțată, litigiul se reduce la cestiunea de a se ști dacă darurile manuale sunt sau nu supuse impositului de mutațiune. Cum însă s'ar putea naște vre un dubiū asupra validității și naturei caracteristice a acestui fel de donațiuni, înainte de a examina cestiunea în sineși, cred necesar, în prealabil, a formula oare-cari idei generale cari pot avea o înrîurire asupra resolvirei cestiunii juridice ce ne preocupă.

Darurile manuale—adică donațiunea unui mobil corporal sau incorporeal, a unei creanțe constatată printr'un titlu la purtător, efectuată prin simpla tradițiune — îmi pare a avea deplina justificare juridică în legislațiunea noastră din diferitele dispozițiuni ale C. civ. (între altele art. 759, 1138, 1642, etc.), în special din art. 644 care prin deosebire de art. corespunzător din C. Napoleon enumără între modurile de dobândire a bunurilor și tradițiunea.

Dacă darurile manuale sunt valabile fără îndeplinirea vre-unei formalități, prin simplul efect al tradițiunii, independent de vre-un act scris, nu mai puțin însă sunt supuse condițiunilor de fond ale unei donațiuni, adică acelor privitoare la capacitate, raport, reducțiune.

Sub acest punct de vedere trebuie a stabili o deosebire între darurile manuale și simplele prezenturi obișnuite, ast-fel cum se exprimă art. 759 C. civ., prezenturi pe care legea le dispensă de raport.

Prezenturile obișnuite nu constituie în drept o donațiune propriu zisă, căci având mai adesea de obiect o sumă modică, ele sunt presupuse a se da din veniturile unei persoane și nu sunt de natură a împuțina patrimoniul celui care le face, nici a adăoga la patrimoniul celui care le primesce, pe când darurile manuale sunt adevărate donațiuni, adică o dispunere într'un mod gratuit a totalității sau a unei bune porțiuni din averea cui-va, având de rezultat a sărăci pe donator și a îmbogă

găți pe donatar. Criteriul ce servă pentru a se face această deosebire depinde de împrejurările în cari a fost făcut darul, de motivele cari au determinat pe donator, de situațiunea de avere, de condițiunea socială a donatorului, etc. (V. Demolombe, XVI, No. 330 și XX No. 54—62, Bressolles, Dons manuels, ouvrage couronné par la Faculté de Droit de Paris, No. 57).

Acestea zise rămâne a ne întreba: darurile manuale sunt ele supuse taxei de înregistrare? Fără îndoială că da. Pe lângă generalitatea redacțiunii art. 46 din legea timbrului prin care se declară că sunt supuse taxei de înregistrare: succesiunile ab intestat, testamentare, legatele, *donațiunile de ori ce bunuri și ori ce alte liberalități între vii*, această soluțiune ne este impusă și din economia generală a acestei legi. Într'adevăr din complexul dispozițiilor sale, din intitulatul său, a capitolelor sale respective, rezultă că legiuitorul a creat două categorii de drepturi fiscale: *dreptul pe act și impositul de mutațiune*.

Pe când drepturile pe act nu sunt percepute de cât asupra înscrisului destinat a servi de titlu părților, încă de la formarea sa, art. 49 d. ex. o procură, o transacție, etc., principiul impositului de mutațiune e bazat pe ideea de primă datorită de proprietate Statului pentru asigurarea regulatei sale transmisiuni. Darurile manuale având dară caracterul unor transmisiuni de proprietate, concluziunea nu poate fi alta de cât că dăsele ca și succesiunea ab intestat cuprinsă în art. 46 sunt de asemenea supuse taxei de înregistrare.

În sensul unei teorii contrarii se obiectează:

1° Legea timbrului trebuie interpretată într'un mod restrictiv, taxele neputându-se percepe de cât în casurile anume prevăzute; or darurile manuale nu sunt textual cuprinse în art. 46.

Răspundem: art. 46 este prea larg formulat pentru a'l putea restringe în aplicațiunea sa, e imposibil a ne putea sustrage maximei cunoscute «*ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus*»; dar apoi e de principiu că o lege e aplicabilă la toate casurile, cu toate că dăsele nu sunt cuprinse literal în redacțiunea sa, dacă sunt virtual coprinse în spiritul său (V. Aubry et Rau. Edit. 4, I, p. 131).

Această regulă care formează baza interpretării extensive, e aplicabilă în speță. Următorul argument istoric face să reiasă pe deplin spiritul legiuitorului nostru în această privință. Într'adevăr, în textul legii primitive, originare, din 1872, se vorbea numai de darurile între vii de bunuri mobile, în urmă însă, averea mobilă dobîndind o importanță considerabilă prin crearea diferitelor instituțiuni economice a creditelor funciare, legiuitorul în anul 1881 și 1886, modificând legea timbrului, pentru a accentua și mai mult cugetul său, acela adică de a atinge titlurile la purtător ca și averea mobilă corporală și pe cea imobiliară, a adăogat la cuvântul *daruri de bunuri mobile*, cuvintele și *ori-ce liberalități între vii*. Se poate chiar rațional întreba cine-va la ce cas de aplicațiune s'a gândit legiuitorul prin adaosul cuvintelor «*liberalități între vii*» de nu la darurile manuale?

2° Legea timbrului a stabilit ca regulă generală că taxele de înregistrare nu sunt datorite de cât pentru actele scrise transmisibile de drepturi. Când legiuitorul a voit a aduce o derogare la această

regulă că taxele sunt datorite numai la acte scrise, a spus-o formal, cum d. ex. art. 45 al. 3 și 5.

La această a doua obiecțiune răspundem: Mai întâi mențiunea de *succesiunii ab intestat* în art. 46, e un răspuns peremptoriu la netemeinicia acestei obiecțiuni, căci deși neconstată prin act scris, numai puțin însă sunt supuse taxei de înregistrare. Apoi excepțiunile cuprinse în al. 3 și 5 art. 45 nu confirmă această pretinsă regulă generală, ci formează o derogare la principiul că taxele de înregistrare isbesc ori-ce transmisiune de bunuri, și aceste excepțiuni se justifică prin aceea că vânzarea bunurilor mobile sau schimburile de aceeași natură de bunuri, când se fac verbal, ne având de obiect sume atât de apreciabile pentru a fi supuse impositului de mutațiune, legiuitorul a crezut de cuviință a le dispensa de taxe.

3° Tot asemenea e puțin fondată obiecțiunea referitoare la art. 31 care taxează contractele de închiriere sau arendare verbale, făcute pe un termen de mai mult de trei ani. Se pretinde că a trebuit o dispozițiune expresă pentru a taxa un contract verbal, deci dară cele verbale neprevăzute nu trebuiesc a fi taxate.

Această obiecțiune ca și cea precedentă e rezultatul confuziunii ce se face între *dreptul pe act* și *impositul de mutațiune*.

Dispozițiunea cuprinsă în art. 31 formează o excepție la principiul *dreptului pe act*, pe când darurile manuale formând obiectul unui imposit de transmisiune, trebuia o dispozițiune formală pentru a fi dispensate, scutire ce legea n'a prevăzut.

În fine se obiectează că supunând darurile manuale taxelor de înregistrare, s'ar produce o vexațiune în relațiunile zilnice ale oamenilor. Această teamă e ilusorie, căci darurile manuale în sensul juridic al cuvintelor se fac foarte rar, căci cum am zis nu trebuie a se da acestor cuviute înțeleșul prezenturilor obicinuite menționate de art. 759 C. civ. Aplicațiunea dispozițiunilor art. 46 al. 1 ar putea da naștere în practică unor neajunsuri, la dâensele însă cred că s'ar putea lesne obvia, cu ajutorul unor circulari, instrucțiuni ministeriale ce s'ar face în această privință. Dară în definitiv, această obiecțiune e de ordine legislativă, s'ar putea ține seamă de dâensa în cazul unei *lege ferendo*, dâensa nu e de ordine judiciară, e inoperantă în cauza de față, mai ales că se poate zice în teză generală că toate impositurile, directe sau indirecte sunt de natură a produce un efect vexatoriu.

Acestei obiecțiuni teoretice de altmintrelea îi se poate opune următoarea considerațiune: Dacă s'ar consacra o teorie contrarie aceleia care mi se pare a fi aceea a legii, nu ar fi de mirat ca faptul lui A. Wexler să găsească imitatori, căci exemplul fiind contagios, înlesnirea de a frustra fiscul în scop de a face să beneficieze moștenitorii de scutirea taxelor de înregistrare poate avea o putere sugestivă asupra multora.

În Franța, înaintea legii bugetară din 1850, cesțiunea era controversată; sunt însă convinși că dacă în legislațiunea francesă s'ar fi aflat o dispozițiune ca cea cuprinsă în legea noastră, instanțele judecătorești nu ar fi șovăit a se pronunța în sensul afirmativ al cesțiunei. Prin legea din 1850 însă, legiuitorul a reglementat casurile în cari darurile manuale pot fi supuse taxei de mutațiune și anume

când există o declarațiune din partea donatarului său o recunoascere judecătorească în această privință. S'a creat un drept sui generis, care n'are nici caracterul unui drept pe act nici acela a unui drept de mutațiune. (V. Bressolles, op. cit., No. 280).

În legislațiunea noastră cred că față cu dispozițiunea absolută, general concepută a art. 46, al. 1 nu ne putem opri a susține că darurile manuale ca și succesiunile ab intestat sunt transmisiuni supuse cerințelor legii fiscale ce ne cârmuesce.

Mi pare dară că prin hotărîrea ce vă este denunțată s'a făcut o rațională și juridică aplicațiune a acestui text de lege.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. Unite

Audiența de la 8 Maiu 1903

Președenția D-lui C. E. SCHINA, Prim-Președinte

Moștenitorii Wexler cu Ministerul de Finanțe

Daruri manuale. — Timbru. — Taxe de înregistrare. (Art. 30, 44, 45, 46, și 49 din legea timbrului).

Legile fiscale sunt de strictă interpretare și nu pot fi întinse, prin analogie, la casuri neprevăzute de acele legi.

Ast-fel, darurile manuale, cari sunt valabile prin simplul fapt al tradiției fără ca să fie necesitate de un act scris, nu pot fi supuse la taxa de înregistrare, întru cât regula generală este că taxele de timbru și înregistrare nu sunt datorite de cât atunci când convențiunea sau faptul care ar avea de efect transmiterea unui drept se constată printr'un act scris, cu excepție numai pentru contractele verbale de închiriere sau arendare, precum și pentru contractele sau învoelile făcute verbal, în baza unei adjudecări sau comande, casuri în cari asemenea taxe se percepe.

Decisiunea 6/903.—Casată, în urma recursului făcut de Moștenitorii Wexler, sentința Tribunalului Roman cu No. 377/902 (*), dată în proces cu Ministerul de Finanțe.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-nul consilier C. C. Ștefănescu;

Pe d-nul avocat Take Ionescu în desvoltarea motivelor de casare;

Pe d-nul avocat Toma Stelian în combateri, și

Pe d-nul procuror general Gh. E. Schina în concluziuni fiind minor în cauză;

Deliberând

Asupra mijlocului de casare invocat în următoarea coprindere:

„Exces de putere, violare și greșită interpretare a art. 46 al. 1 combinate cu art. 45 al. 3 și 5, art. 52 și 57 din legea timbrului și iaregistrării, de oare-ce tribunalul declară că sunt supuse la taxa de înregistrare donațiunile manuale, cu toate că legea dispensează asemenea daruri de ori ce forme și taxe.

Având în vedere că din sentința supusă recursului se constată că Avram Wexler, bancher din Botoșani,

(*) A se vedea publicată împreună cu observația Directorului nostru în *Curierul Judiciar* No. 72/902, p. 596. (N. R.)

cu vre-o două săptămâni înaintea încetării din viață, împarte, prin daruri manuale, averea lui mobilă, ce se compunea din bani și efecte publice, în valoare de 324700 lei, moștenitorilor săi, cari, la încetarea din viață a lui Avram Wexler nu se cred datorii a plăti vre-o taxă pentru asemenea daruri manuale;

Că ei fiind condamnați, prin procesul verbal al Inspectorului financiar, la plata taxei de înregistrare și la amendă pentru că au contravenit art. 46 din legea timbrului, au făcut apel, iar tribunalul de lași le-a respins apelul și a confirmat procesul verbal de condamnare pe considerațiunea că taxa de înregistrare este impozit ce isbește toate mutațiunile de proprietate, afară de acelea ce sunt scutite de lege, și între aceste scutiri nu sunt prevăzute darurile manuale;

Că făcându-se recurs de cei condamnați, contra sentinței tribunalului lași, această Curte de casație, s. 1, casează această sentință prin deciziunea sa cu No. 266 din 24 Iunie 1902 (*), trimițând procesul a se judeca din nou de tribunalul Roman;

Că acest tribunal, prin sentința supusă azi recursului, sprijinindu-se pe aceleași temeuri ca tribunalul lași, confirmă la rândul său procesul verbal de condamnare al Inspectorului financiar;

Că în contra sentinței tribunalului Roman, donatarii lui Avram Wexler au făcut recursul de față;

Considerând că darurile manuale sunt valabile prin simplul fapt al tradițiunei, fără să fie necesitate de un act de donațiune scris;

Considerând că nici o taxă fiscală neputându-se percepe de cât în virtutea unei legi, rezultă că legile fiscale sunt de strictă interpretare și că dar nu se pot aplica de cât la casurile anume prevăzute de acele legi;

Considerând că din dispozițiunile art. 49 și următorii din legea timbrului, privitoare la modul de percepere a taxelor de timbru și înregistrare, rezultă că în regula generală aceste taxe nu sunt datorite de cât atunci când convențiunea sau faptul care ar avea de efect transmiterea unui drept se constată printr'un act scris; că această regulă se confirmă prin aceia chiar că art. 30 din citata lege supune la taxa timbrului proporțional contractele de închiriere și arendare făcute chiar verbal și art. 44 al. 2 supune la taxa de înregistrare contractele sau învoile făcute verbal în baza unei adjucațiuni sau comande; că mențiunea expresă în aceste casuri dovedește că ele sunt o excepțiune și că dar regula generală este că taxele de timbru și înregistrare nu se percep de cât la actele scrise;

Considerând că prin cuvintele «și ori-ce alte liberalități între vii» din art. 46 al legii timbrului, nu se poate deduce că legiuitorul a înțeles a cuprinde și darurile manuale, care sunt valabile fără nici un act scris, și să deroge ast-fel, în privința acestor daruri, de la regula stabilită de citatul art. 49, care presupune existența unui act scris pentru ca obligațiunea d'a plăti taxa de înregistrare să ia naștere;

Considerând, afară de aceasta, că legiuitorul în art. 45 al. 3 nu supune la taxa de înregistrare vânzările de bună voe a bunurilor mobiliare de cât când se va dresa un contract legalizat de tribunal sau de altă autoritate, că deci aceste vânzări sunt scutite de această taxă când nu sunt constatate prin acte legalizate; că pentru a admite această scutare, legiuitorul a avut în vedere și a voit a înlătura mijloacele vexatorii la care ar da naștere constatarea și taxarea unor asemenea vânzări;

Considerând că același motiv pentru care s'a scutit vânzările verbale de bunuri mobiliare există și pentru darurile manuale și deci este inadmisibil, în lipsă de de un text expres, să se pretindă că legiuitorul a voit a supune la taxa de înregistrare darurile verbale de

bunuri mobiliare pe când a scutit de asemenea taxă vânzările verbale de bunuri mobiliare;

Considerând că ast-fel fiind mijlocul de casare se găsește întemeiat.

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

JUDECĂTORIA OCOLULUI CLOȘANI (Mehedinți)

Audiența de la 9 Ianuarie 1903

Ioan Țuică cu Mih. C. Săvoiu

Cartea de judecată No. 17

Vânzarea bunurilor Statului. — Loturile declarate inalienabile. — (Art. 2, 6, 9 și 51 din legea de la 6 Aprilie 1889 pentru vânzarea bunurilor Statului; art. 32 din Constituțiune).

Asemănat art. 2, 6, 9 și 51 din legea de la 6 Aprilie 1889 pentru înstrăinarea bunurilor Statului, moșiile Statului se pot vinde, în totul sau în parte, în loturi de 5, 10 și 25 hectare, și ca bunuri mici, viile, livezile, grădinile, morile, pivele ecarate izolate, locuitorilor români cultivatori de pământ, și din toate aceste categorii de bunuri numai loturile de 5 hectare sunt declarate inalienabile timp de 30 ani, conform art. 132 din Constituțiune.

Judecata.

Asupra acțiunei intentată de Ioan Țuică, prin suplica înregistrată la No. 17313/902, în contra lui Mih. C. Săvoiu, și modificată în cursul procesului, după cum se constată din jurnalul datat 21 Noembrie 1902, în sensul că s'a reduce acțiunea numai la revandicarea porțiunei de teren, ocupată azi de eruga moarei pârășitului, în lățime de 2 stânjeni și în lungime de 300 stânjeni, ce i s'a însușit pe ne drept din capătul lotului No. 39, ce are cumpărat de la Stat;

Având în vedere cererile, și susținerile părților, actele și copiile planurilor de situațiune terenurilor depuse în cauză, din care reese următoarele: În puterea legii din 6 Aprilie 1889, pentru vânzarea bunurilor Statului, reclamantul cumpără din vânzarea moșiei Cătunele de la Stat, lotul No. 39 în anul 1893, în sumă de 5 hectare și 9613 m. p., care după cum se constata din schița estrasă după planul de parcelare în loturi mici, este așezat în cotul erugei, coprins între apa Motru, eruga din valea Perilor și locul cu moara pârășită, care s'a cumpărat de la Stat la 1892, de către Matei Umbreși, și care în acelaș an, a vândut lui Mih. Săvoiu;

Acesta imediat după ce a cumpărat locul cu moara pârășită, a restaurat moara și curățit eruga puind-o în stare de funcționare;

Reclamantul pretinde azi, că eruga moarei, este făcută prin pământul său de pârît, făcând parte din suprafața lotului său, pentru care a și introdus acțiunea în revendicare de față;

Având în vedere că reclamantul în susținerea și dovedirea dreptului său, prezintă o copie de pe procesul verbal datat 1893 Octombrie 15, și încheiat de Inginerul hotarnic Străinescu, care în urma ordinului Ministerului Domeniilor No. 52874/93 a pus în posesiune pe locuitorii cumpărători de loturi, conform tabloului litera D, pe care îl prezintă ei în copie, și din care se vede că la lotul No. 39, figurează reclamantul cu 5 hectare și 9613 m. p., cum și o schiță extrasă din planul de parcelare, al loturilor mici, a moșiei Statului Cătunele, care arată situația lotului No. 39, și față cu actele depuse de părți și anume: Titlul de proprietate trecut la No. 888/92, și liberat lui Matei Umbreși pentru vânzarea locului cu moara pârășită, în întindere 4 hectare, o schiță al planului de situație, al locului conacului și al moarei, de pe moșia Statului Cătunale, cum și actul autenticat de tribunalul Mehedinți la No. 1241/92 transcris în regulă, prin care pârîtul Săvoiu, cumpără locul cu moara pârășită de la Umbreși, susține, că actul pârîtului e nul, căci el nu putea cumpăra terenuri rurale că, actul fiind nul, acțiunea sa e fondată, întru cât pă-

(*) A se vedea publicată în *Curierul Judiciar* No. 72/1902.

ritul n'are titlul de proprietate, că dacă actul nu e nul, cere facerea unei expertise și cercetări locale;

Având în vedere că vânzarea moșiei Statului Cătu-
nele, s'a efectuat în baza legii, pentru înstrăinarea bu-
nurilor Statului din 6 Aprilie 1889, după cum reese din
actele prezentate de părți;

Că dar după această lege, urmează a se tranșa de
judecată, diferindul dintre părți;

Considerând că prin art. 2 din numita lege, se dis-
pune că moșiile Statului, se vînd în total, sau în parte,
însă numai în loturile de 5, 10 și 25 hectare, locuitorilor
români cultivatori de pămînt, iar prin art. 6 al. 3,
guvernul este încă autorizat, a mai vinde ca bunuri
mici, toate viile, livezile, grădinele, morile și orî-ce alte,
asemeni bunuri mici, și ecarete izolate;

Că dar de aci rezultă că în puterea numitei legi Sta-
tul vinde: 1) bunuri mici, (vii, pive, mori, etc.); 2) lo-
turi de 5 hectare; 3) loturi de 10 hectare și 4) loturi
de 25 hectare;

Având în vedere că asupra acestor patru grupe, prin
art. 9, se stabilește modul de vânzare, zicându-se că,
loturile de 5 hectare, se vînd fără licitație, iar cele-
lalte cu licitație, iar prin art. 51 se ordoană că numai
loturile de 5 hectare nu se pot înstrăina, în timp de 30
ani, conform art. 132 din Constituție, iar pentru cele-
lalte grupe, și mai ales în caz de plată prin anticipație,
vânzarea este permisă;

Considerând dar, că așa fiind, din însuși textul legii
reese clar și determinat, că numai loturile de 5 hectare
sunt inalienabile, iar cele-lalte se pot înstrăina, cu atât
mai mult, cu cât plata se va fi făcut prin anticipație;

Cum că numai loturile de 5 hectare sunt inalienabile
rezultă și din faptul că, pe când acestea se vindeau
locuitorilor după tablourile formate, în conformitate
cu art. 18 și 19, cele-lalte loturi și bunuri mici, se vin-
deau prin licitație publică, unde nu se cerea ca licita-
torul să fie cultivator de pămînt, sătean improprietar,
sau ba, ci orî cine care depunea garanția cerută, era
primit a licita, și adjudecațiunea se pronunța asupra
celui care da mai mult;

Că această lege, nu numai că prin art. 82 abroagă
toate legile de improprietarire, și pentru înstrăinarea
bunurilor Statului, anterioare, dar din toată economia
legii, rezultă că ia nu a avut în vedere numai impro-
prietarirea locuitorilor săteni, fără pămînt, ci a avut
în vedere pe lângă aceasta și formarea de noi sate,
cum și formarea proprietății mijlocie rurală;

Considerând că așa fiind, și întru cât bunul cum-
părat de autorul pârîtului, este un bun mic, vîndut
prin licitațiune și plătit anticipat, după cum se vede
din titlul liberat de Ministerul Domeniilor, el nu este
supus principiului de inalienabilitate ordonat de art.
132 din Constituție deci el putea fi înstrăinat, orî când,
și pârîtul de azi 'l putea cumpăra orî direct de la Stat,
orî după cum l'a cumpărat, în consecință dar, pârîtul
are un titlu de proprietate legal asupra locului cu moara
părăsită, că dar prima susținere a reclamantului, este
neîntemeiată;

Având în vedere că reclamantul, a cerut ca în cazul
când titlul pârîtului e bun, să se ordone o cercetare
locală, și o expertisă, care va constata că terenul ocu-
pat de erugă face parte din suprafața lotului No. 39
al reclamantului;

Având în vedere opunerea pârîtului pe temeiul ti-
tlului său de proprietate;

Considerând că după dispozițiunile art. 10, 11 și 12
al legii pentru înstrăinarea bunurilor statului, Statul
prin inginerii săi, parceleau moșia ce trebuia să se vînză,
ridicând planuri, în cari determina loturile destinate
vînzării, toate izlazurile, eleștaele, viile, livezile, movi-
lele, pivele, cum și orî ce bunuri supuse la embatic etc.;
Că aceste livezi, eleștae, izlazuri, mori și pive, rămăneau
pe seama Statului care potrivit art. 6, era autorizat
a le vinde, ca bun mic, prin urmare de aci rezultă că

în loturile de 5, 10 și 25 hectare ce se vindeau, nu erau
coprinse și bunurile mici (izlaz, vii, mori etc.);

Că prin urmare în lotul No. 39 al reclamantului, nu
putea fi coprinsă suprafața erugei moarei pârîtului,
care erugă ezista înainte de vînzarea loturilor, după
cum însăși reclamantul recunoaște în audiența de la
2 Ianuarie 1903, alegând numai că era părasită.

Cum că eruga moarei pârîtului nu putea fi coprinsă
în lotul de 5 hectare al reclamantului, rezultă și din
alte dovezi.

Pe schița de plan, atât a lotului 39 al reclamantului,
cât și pe a pârîtului, schițe date de Inginerul hotarnic,
potrivit art. 51, 52 din Rg. legii, se constată că eruga
în chestiune face limita lotului 39, de a delimitărilor
din 1864 pe valea Perilor, că tot această erugă în ta-
bloul litera D., în care sunt înscrși locuitorii ce au
cumpărat, câte 5 hectare, este determinată sub denu-
mirea de ogașul Perilor, și menționată ca scăzută din
suprafața loturilor de 5 hectare, cu o suprafață de 8400
m. p. în aceeași linie de scădere, cu soselele vecinale,
prunduri de ape, și alte erugi, deci eruga pârîtului nu
putea face parte din suprafața lotului reclamantului;

Considerând încă, că prin toate legile de improprie-
tărire, și de înstrăinare de bunuri, Statul nici odată nu
a dat locuitorilor săteni, islaze, prunduri, mori etc.
nici chiar prin legea din 1864, când toate acestea au
rămas pe seama proprietarului moșiei, iar din moșiile
statului pe seama statului;

Că pe lângă aceasta din însuși coprinsul titlului pâr-
ritului care determină «locul cu moara părasită» ur-
mează a se conchide că Statul a vîndut și moara, căci
alt-fel zicea «locul moarei părasite» orî vînzându-se și
moara or cât de părasită ar fi fost, se înțelege că s'a
vîndut moara cu toate accesoriile ei, ce se găseau în
acel moment, că unul dintre accesorii, și cel mai im-
portant este eruga, căci eruga alimentează moara cu
apă, drept motiv și a înțelege că poate fi o moară de
apă fără iaz, sau fără erugă, ar fi a înțelege că poate
să existe o moară de aburi, fără motor cea ce ar fi
absurd.

Că dar, eruga făcând parte integrantă din moară,
urmează că pârîtul cumpărând locul cu moara păra-
sită; a cumpărat și factorul principal al funcționării
moarei, fără de care nu putea exista o moară, cum este
eruga în chestiune;

Având în vedere că vînzarea locului cu moara s'a
făcut anterior vînzării lotului reclamantului după cum
se vede din acte;

Că dar și de aci rezultă că eruga nu putea face parte
din lotul de 5 hectare al reclamantului;

Că dar așa fiind, cererea reclamantului d'a se mai
face o cercetare locală, și o expertiză, care se constată
că suprafața terenului erugei, face parte din lotul re-
clamantului, e inutilă, și cată a fi respinsă, în conse-
cinență și acțiunea ca nefondată.

Pentru aceste motive, respinge ca nefondată ac-
țiunea etc.

Judecător (s) Ion I. Anastasescu

Grefier (s) Nic. Tăpârdea

JURISPRUDENȚĂ STRĂINĂ

Curtea superioară de justiție (de apel) din Luxemburg

Audiența de la 5 Iulie 1902

Președenția D-lui K I S C H A R D, Președinte

Ed. Faeller cu Maria Schaus

Martori în materie corecțională. — Ascendenții sau
descendenții prevenitului. — Frați, surori și afini în a-
celaș grad. — Copii naturali. — Art. 156 Pr. pen. fr. (154
Pr. pen. rom.).

Termeni art. 156 din Codul de pr. penală fr. (154)

Pr. pen. rom.), după care ascendenții și descendenții prevenitului, frații, surorile, sau afini săi, în același grad, nu pot fi nici chemați, nici primiți a da mărturie fiind generală și nefăcând nici-o deosebire între copiii legitimi și acei naturali; de aci rezultă că copilul natural a unuia din soți, în calitatea sa de cuseru natural a celui-l'alt soț, nu poate fi ascultat ca martor într'o urmărire îndreptată contra acestuia din urmă soț.

Curtea,

Vedând că, după art. 156 din Codul de instruc. criminală (154 Pr. pen. rom.), ascendenții și descendenții inculpatului, frații și surorile sale, precum și cuscrii în același grad, nu pot fi nici chemați, nici primiți a da mărturie; că termenii acestei dispozițiuni sunt generali și nu stabilesc nici o deosebire între copiii legitimi și acei naturali; că aceleași motive de bună cuviință și de morală, care au dictat această prohibițiune, se aplică atât înruderii naturale cât și acelei legitime; că, din cauza legăturii ce căsătoria stabilește între soți, în calitatea sa de cuseru natural a celui-l'alt soț, nu poate fi ascultat ca martor într'o urmărire îndreptată contra acestuia din urmă soț; că, în dreptul roman, afinitatea ce producea căsătoria între un soț și copiii celui-l'alt soț, producea, chiar în caz de neligimitatea filiațiunei, toate efectele morale ale filiațiunei legitime; că din Codul de instrucție criminală nu rezultă că legea actuală ar fi înțeles să de-roage de la dreptul vechiu; de unde rezultă că art. 156 și 322 din Pr. pen. (154 și 347 Pr. pen. rom.) trebuie să fie interpretate în același sens; că, în specie, nu se contestă: 1° că prevenitul Ed. Faeller s'a căsătorit cu Maria Schaus, și 2° că martorul citat este copil natural a acestei din urmă; că, în asemenea împrejurări, judecătoria primei instanțe cu drept cuvânt au decis că acest martor nu putea depune știința sa în cazul de față; Pentru aceste motive, etc.

(Din Sirey, 1902. 4. 24).

Observație.— Prohibițiunea de a fi ascultat ca martor, prevădută de art. 154 și 347 Pr. pen. este ea aplicabilă ascendenților naturali ai inculpatului său acusatului?

Trebuie, în legea noastră, să distingem între ascendenții din linia paternă și acei din linia maternă. Mama și ascendenții ei, nu vor putea, de bună samă, fi ascultați ca martori în procesul corecțional sau criminal intentat copilului ei natural, pentru-că acest din urmă intră în familia ei în tocmai ca și un copil legitim (art. 652, 677, 678 C. civ.). Cât pentru tatăl natural și ascendenții lui, credem că nimic nu s'ar opune în principiu ca ei să fie ascultați ca martori, fiind-că tatăl natural este cu desăvârșire necunoscut copilului. Soluția contrară ar putea fi admisă cel mult în cazul excepțional în care paternitatea naturală ar fi fost stabilită conform art. 307 din Codul civil (1).

Soluția de mai sus este admisibilă în cas când prevenitul său acusatul ar fi un părinte natural. Copiii naturali ai mamei nu vor putea, deci, fi ascultați ca martori în procesul penal intentat

acestei din urmă sau rudelor de pe mamă; pe când copiii naturali ar putea depune în procesul intentat tatălui natural sau rudelor sale.

Ce trebuie să decidem în privința fraților naturali? Copiii legitimi sau naturali ai aceeași mame, fiind frați buni, nu vor putea depune ca martori unii în favoarea sa în contra altora; pe când aceiași prohibițiune nu se mai aplică fraților naturali născuți din același tată, fiind-că nici-o înrudire nu există între ei.

Din această lipsă de înrudire între frații naturali având același tată, s'ar putea, strict vorbind, deduce posibilitatea căsătoriei între un frate și o sororă naturală. Asemenea însoțire ar fi însă o monstruositate, tolerabilă cel mult la sălbatică.

Prohibițiunea prevădută de art. 154 și 347 Pr. pen. ar fi însă aplicabilă copiilor adoptivi ai prevenitului său acusatului, precum și copiilor născuți din prima căsătorie a actualei sale soții (2).

În Franția s'a decis, de asemenea, că prohibițiunea de care am vorbit mai sus este aplicabilă și soacrei prevenitului său acusatului, în urma morții fiicei sale, care era soția acestuia din urmă; pentru-că nici-un text de lege nu face să înceteze cuscria într'un mod absolut prin moartea persoanei care o producea, această împrejurare făcând numai să înceteze efectele cuscriei în privința îndatoririi alimentare (art. 188 C. civ. (3)).

Dispoziția art. 154 și 347 Pr. pen., ca orîce dispoziție excepțională, fiind de strictă interpretare, nu poate fi întinsă la alte rude neprevădute de lege. Ast-fel, nu pot fi respinși ca martori: unchiul său mătușa prevenitului orî acusatului, nepoții, nepoatele sau veri săi, etc. (4).

Din cele mai sus expuse rezultă că martorul care ar declara că e rudă cu prevenitul său acusatul, fără a determina însă gradul său de înrudire, va fi admis a arăta știința sa sub jurământ, intru-cât prohibițiunea legii nu lovește pe toate rudele și toți afini prevenitului său acusatului, ci numai pe ascendenții și descendenții săi, frații și surorile sale, afini sau cuscrii în același grad și soțul, fie el chiar despărțit (5).

O dispoziție aproape identică există și în materie civilă, cu această deosebire însă că, pe lângă persoanele de mai sus, nu pot fi ascultați ca martori: *unchii și nepoții* a uneia din părți (art. 191 Pr. civ., corespunzător cu art. 189 din noul Proiect de revisuire). La aceste persoane, art. 383 (348 vechiu) din Procedura civilă germană, adaugă

(2) F. Hélie, *Instruc. criminelle* VII, 3485 (ed. a 2-a).

(3) F. Hélie, *op. și loco supra cit.*

(4) Cpr. C. Toulouse, *Curierul Judiciar* din 1902, No. 54, cu observația noastră. Cas. fr. și C. Douai, Sirey, 1901. 2. 63 și Sirey, 98. 1. 205. D. P. 1900. 2. 156, etc.

(5) F. Hélie, *op. și loco supra cit.*

(1) Veți observația ce am publicat în *Dreptul* din 1902, No. 77 asupra unei deciziuni a Curții din Iași, privitoare la lovirile sau maltrătarile cauzate părinților.

și pe logodnicul unei din părți, *der Verlobte einer Partei*.

Se decide și de astă dată că dispozițiile legii se aplică, pentru identitate de motive, atât înruderii naturale cât și acelei care rezultă din adopțiune ⁽⁶⁾.

În cât privește înruderia naturală, observațiile mai sus expuse sunt aplicabile și în specie.

Art. 191 din Pr. civilă mai prevede încă că nu pot fi ascultați ca martori: persoanele declarate de lege incapabile de a mărturisi, adică acei condamnați la degradarea civică (art. 22, 3° C. pen.), dispoziție aplicabilă, de bună samă, și în materie represivă, întru-cât art. 22 din Codul penal dispune că acești condamnați nu pot depune mărturii *în judecată*, prin urmare, în orî-ce judecată, fie ea civilă fie penală.

Este de observat că, în legile noastre anterioare, ereticii și jidovii nu puteau să mărturisească în potriva unui creștin: «*Hæreticus vel Judæus contra orthodoxum non testificatur*», dice Harmenopol (I, 6, *De testibus*, § 10); *sed adversus se invicem testantur*.

După art. 751 din Codul Calimach (591 C. austriac), nu puteau fi martori în materie de testament: monahul mai mic de 18 ani, femea ⁽⁷⁾, mutul, surdul, nebunul, cel eșit din minte, robul și cel foarte sărac. «*Pauperes testes non sint*», dicea Harmenopol (*loco supra cit.*, § 33).

După art. 752 și 753 din Codul Calimach (cpr. art. 591--594 C. austriac), nu puteau încă fi martori, în materie de testament: desfrânatul, în câtă vreme se afla sub curator; acei oșindiși pentru luare de mită, pentru cămătărie, furțișag, năpăstuire, mărturie mincinoasă, înșelăciune și vicleșug, precurvie (adulter) și clevetire; acei ce vinduse Sf. botez și acei ce în ivală se fățărniciau de creștini, iar în taină urmau alte credințe; *pentru că la martori se cere neapărat vrednicia, credința, bune purtări și statornicia*.

În fine, nu puteau fi martori, în testamente: moștenitorul, copiii lui, părinții, socrul, frații și cumnații despre soția lui, năimiții, slugile și robii lui, etc.; *căci nimene nu poate mărturisi pentru însuși al său lucru și mărturiile casnicilor nu sunt primite, și nu este vrednic de credință martorul căruia se poate porunci ca să mărturisească*.

Vechiul legiuitor al Moldovei, pre cât vedem,

iea măsurii serioase pentru a înlătura orî-ce mărturisire dubioasă, presimțind că, într'un viitor foarte apropiat, mărturia mincinoasă avea menirea să devină una din profesiunile cele mai lucrative. Astăzi însă, pericolul este întru cât-va înlăturat prin aprecierea suverană a judecătorului, care poate să ție socoteală de o mărturie, sau s'o înlătore, orî-cât de formală ar fi, de câte-orî el ar avea o bănuială serioasă în contra celui care o face. El trebuie însă să arate motivele pe care se întemeiază pentru a respinge o mărturie ca suspectă; căci, alt-fel, decizia sa ar fi nemotivată, și ca atare, casabilă.

D. Alexandresco

Procedura verificării creanțelor în materie de faliment

(Răspuns D-lui C. Botez)

Domule Director

În jurnalul domniei voastre No. 27 din 13 Aprilie anul curent, citesc un răspuns din partea domnului Botez judecător la trib. Botoșani, la adresa mea, pentru că, am avut curajul de a-i face oare care observațiuni, asupra unui articol publicat în jurnalul «*Dreptul*» relativ la verificarea creanțelor în materie de faliment.— Vă rog domnule redactor, a-mi deschide și mie câte-va rânduri în stimatul domniei voastre jurnal, nu pentru atac, ci pentru apărare.

Primul punct în discuțiune este:

Există sau nu verificarea provisorie pentru judele sindic?

D-l Botez, consacră acestei materii, trei coloane și jumătate din 19 (a se vedea jurnalul *Dreptul* No. 6/903). D-sa se infundă în textele Codului Italian pe unele locuri, ese prin alte locuri, sub pretext de comentari și nu spune nici un cuvânt dacă astă-zî judecătorul sindic mai face sau nu verificări provisorii cum se făcea sub legea din 1887.— Relativ de acesta, ce am scris eu în *Dreptul* No. 21?

Că în actuala lege, verificarea provisorie nu există, și găseam că bine s'au făcut că s'a lăsat la o parte această verificare inutilă.— D-l Botez în răspunsul său se decide în fine să spună și D-sa că verificarea provisorie nu se mai face. Apoi întreb pe onoratul meu contrazicător, de ce a scris trei coloane și jumătate asupra verificării provisorii care se face în alte legiuri, când legiuitorul nostru în mod intenționat a părăsit-o? *Dece în aceste 3 coloane și jumătate nu găsește D-sa de pus o frază din care să resulte care e sistemul actual al legii noastre?*

Dacă d-l Botez m'î va arăta că, în cele 3 coloane sau în cele 19 coloane, d-sa a spus lămurit că verificarea provisorie a încetat de a mai exista în legiuirea noastră, atunci eu fac amendă onorabilă d-lui Botez, în cas contrariu însă, d-l Botez să bine voiască a recunoaște că în coloanele sale nu se mai poate găsi de cât o înșiruire de cuvinte fără nici un fundament serios.

Trec la al doilea punct din răspuns d-sale Termenul de 5 zile prevăzut de art. 771 C. com.

D-l Botez crede că acest termen e prea scurt și că înainte de acest termen, judecătorul sindic nu ar putea în mod legal se procedă la acte de informațiune. Noi credem că termenul de 5 zile este suficient și chiar nici nu e de rigoare, dar fiind că e în lege, trebuie respectat. D-l Botez în răspunsul său caută a restălmăci lucrurile. Ele însă nu pot fi întoarse, căci sunt tipărite și le

⁽⁶⁾ Vezi Répert. Sirey, *Enquête*, 754, 755. Garsonnet *Pr. civ.*, III, § 829, p. 26, nota 5 (ed. a 2-a). Boitard et Colmet-Daage, *Leçons de Pr. civ.*, I, 498, p. 547 (ed. a 15-a) Tissier et Darras, *Code de Pr. civ. annoté*, I, art. 283, No. 12. Glasson, *Pr. th. et pratique de Pr. civ.*, I, p. 594 (Pichon, 1902). Vezi și t. VII a Comentariilor noastre, p. 297, nota 1

⁽⁷⁾ Femea îngreunată, care se afla la scaldătoare, în primejdie de moarte, putea însă să-și facă testamentul nescris înainte a nouă femei (Cod Calimach, nota 46). Astăzi, nici o incapacitate nu apasă asupra femeii. Cpr. art. 24 C. civ.

iaă așa cum sunt în jurnalul Dreptul No. 6. Dacă ați fost laconic, a cui e vina? Trebuia să lămurii chestia, mai cu seamă când *voiați a face un studiu comparativ*

Cu lămuririle ce le dați acum prin răspunsul d-v, mă împac, însă aceste lămuriri sunt tardive, și supărare nu poate să aibă loc din partea d-voastră pentru că sunteți *in confusie* ca și cu primul punct relativ la verificarea provisorie. — Dar mai mult, d-l Botez 'mă impută că ași fi partizanu unei teorii, pe care nici o dată nu am susținut'o, ci din contră am combătut'o și la tribunal și la Curtea de apel și la Casație. Anume: d-l Botez 'mă impută că eu am susținut în Dreptul No. 21/903 că judecătorul sindic, trebuie să admită o creanță ca bună la verificare din moment ce creditorii prezenți nu contestă creanța, chiar dacă el ar vedea că creanța este pătată de un viciu de nulitate. Același lucru și pentru o acțiune în revandicare. Dacă nu contestă nimeni dintre creditorii prezenți, atunci acțiunea în revandicare ori cât ar fi ea de șubredă, trebuie admisă.

D-l Botez cu voință se înșală puindu-mă pe mine în contra-țicere cu ideea ce o am despre judele sindic, că trebuie să fie neadormit. Dacă d-l Botez și ar fi dai osteneala a mă ceti cu atențiune ar fi văzut în dată că nu susțin această teorie, susținută de altmintețea și de un domn Profesor de Universitate, și de unii domni avocați din Iași, cu mai multă greutate de cât mine în expunere și în argumentare juridică.—In «Dreptul» la punctul cu care crede d-l Botez că m'a pus în contra-zicere, n'am reprodus de cât câte-va argumente a acelora ce susțin că judecătorul sindic, nu poate refuza o creanță la verificare din moment ce nu e contestată de către creditorii prezenți sau de către falit, chiar când judele sindic vede cât de colo că creanța este isbită de nulitate. Nu am reprodus însă argumentele mele (bune sau rele, această este altă chestie) pentru cuvântul că pe tema aceasta am un recurs în Casație (falimentul Șaraga).

Din modul însă cum am alcătuit fraza, în «Dreptul», se vede că nu mă pronunț pentru sistemul ce mi-l impută d-l Botez, crezând că m'a prins.

Trec acum la al treilea punct, relativ la aplicarea art. 944 C. com. pentru a putea suprima dreptul de opoziție în cazul art. 775 și 776 C. Com.

D-l Botez crede că pentru a suprima dreptul de opoziție în cazurile art. 772 și 775, trebuie a ne referi la art. 944. Eu am obiectat că nu e de loc aplicabil acest text. D-l Botez în răspunsul său, susține că art. 944 este bine aplicabil. Ce se fac, dacă omul voește să se înșele singur. Bine *voiască* d-l Botez a consulta în «Dreptul» No. 39/902 pagina 312 o decisiune a Curței noastre de Casație, și se va convinge că modul nostru de a înțelege sensul art. 944 C. com. rom. a fost admis de această înaltă instanță, ce e dreptul după divergență. Art. 944 C. com. rom. nu se aplică de cât în materie de *administrație a falimentelor*. Nu ori ce sentință dată în materie de faliment este fără opoziție și fără apel. Art. 944 trebuie bine înțeles cu cântecul său.

Trec la al patrulea punct, relativ la timbru de 10 lei pe care trebuie făcută cererea tardivă de verificare.

D-l Botez și aci crede că va scăpa cel puțin prin tangentă. D-sa și-au adus aminte că pe lângă timbru de 10 lei, mai trebuie o taxă de 20 lei. Bine chestia principală este că nu cu 10 lei timbru, poți să faci o cerere de verificare tardivă, ci cu 30 lei, indiferent din punctul de vedere al creditorului neglijent, sau din punctul de vedere al legiuitorului fiscal, dacă suma de 20 lei are să fie vărsată la caseria Județului (cea ce în practică foarte rar se întâmplă) sau la un debitant de timbre pentru a 'și procura una coală hârtie timbru de 20 lei. Dacă d-l Botez ar fi fost mai puțin laconic măcar în acest punct, de sigur că nu aș fi avut nimic de obiectat, cum însă d-sa nu a fost destul de lămurit, am crezut că e bine să'l completez.

Trec la punctul al 5 relativ la judecata contestațiunelor mai mici de 1500 lei.

Eū am susținut că creanțele fie civile, fie comerciale, fie declarate în termen, fie tardiv, se judecă cu drept de apel de Judele sindic din moment ce ele nu trec suma de 1500 lei. Și astă-đi susțin același lucru, pentru că d-l Botez nu mi-a dovedit contrariu. Și la exclamația d-voastră d-le Botez, că nu v'am priceput, că nu v'am pătruns articolul d-v, eu vă răspund: Vina este a domni voastre, că nu ați scris destul de lămurit, că vă înfundați când în textele italiene, când în textele noastre și nu lămurii *precis cum stă chestia în legea noastră, ceea actuală*. Vă ocupați prea mult de trecut și neglijați prezentul.

Trec la punctul al 6-lea.

D-l Botez crede că art. 292 din Procedura civilă, nu ar fi aplicabil la rectificarea Statului de repartitie și ăice d-sa cu ironie, la ce bun rectificarea după ce s'a făcut repartitia. Dar dacă repartitia nu sa făcut încă? Dacă în ultimul moment, înainte de a se înpacheta adresa și Statul de repartitie, către Casa de consemnație, se mai descoperă o recipisă de câți-va lei în plus sau în minus, așa că quotele creditorilor ar fi micșorate sau mărite cu 10 bani la sută? Sau un creditor, s'a trecut din eroare în Stat cu o sumă mai mare? *Cu ce formulă juridică, practică și urgentă în același timp, ai să salvezi situațiunea?* Ce rațiuni puternice în acest caz se opun la aplicarea art. 292 din Pr. civilă? Absolut nici una.

Trec la punctul al 7, din răspunsul d-lui Botez, relativ la chemările creditorilor.

D-l Botez susține că chemările se fac prin portărei. Noi nu credem una ca aceasta, iar motivele le-am expus destul de limpede în «Dreptul» când am răspuns d-lui Botez. E de prisos a le mai reproduce aci. D-l Botez se miră că nu cunosc o decisiune a Curței de Iași, care ar fi în sensul d-sale. Nu cunosc acea decisiune. Dar mă mir și eu, că d-l Botez nu cunoaște tot o decisiune a Curței de Iași care dă dreptate vederilor mele, că creditorii nu se citează de cât o singură dată la sindicat, și încolo nu se mai citează, căci nu sunt părți în proces, n'au dreptul de opoziție, de apel, de recurs, etc. D-l Botez se miră de mine, eu mă mir de d-sa, cel puțin în acest punct suntem de acord.

Trecem în fine la ultimul punct, unde d-l Botez în răspunsul său declară că are și d-sa aceeași părere ca și mine relativ la faptul că creditorul privilegiat și ipotecar nu e obligat a 'și verifica creanța sa. Din faptul că ambii suntem de acord în acest punct, rezultă oare că controversa a încetat?? Oare un al treilea judecător sindic n'ar putea susține că noi amândoi ne-am înșelat în acest punct?

Domnule redactor vă cer iertare și d-v și cititorilor dacă am dat prea mare extensiune răspunsului ce am ținut să'l dau d-lui Botez.

Al. Negrescu

Jude sindic Trib. Iași

BIBLIOGRAFIE

A apărut în broșură:

Despre Condiția Israelitilor pământeni

DE

JUNIUS

Prețul: 1 Leu exenp. pe velină. De vânzare la Redacția și Tipografia acestui ziar, de unde se expediază și prin poștă contra valoare, și la Librăria Alcalay.